

آزمایشات تجربی به منظور بررسی کیفیت سطح و اندازه شکاف برش در فرآیند برش کاری سوپرآلیاژ اینکوئل ۷۱۸ به وسیله لیزر و بهینه‌سازی فرآیند

فرشید جعفریان^{۱*}، علیرضا برقک^۲

۱- استادیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران

۲- کارشناسی ارشد، مهندسی مکانیک ساخت و تولید، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الیگودرز، الیگودرز

*تهران، صندوق پستی ۴۴۶۰۰۰۷۰، farshid.jafarian@ymail.com

چکیده

سوپرآلیاژ اینکوئل ۷۱۸ به دلیل داشتن خواص منحصر به فردی چون سختی زیاد و نقطه ذوب بالا از جمله آلیاژهای پرکاربرد در صنایع هوایی و توربین‌سازی است. به دلیل همین ویژگی‌ها، عملیات برش اینکوئل ۷۱۸ با روش‌های سنتی، دشوار و هزینه بر است. از این رو برش کاری با لیزر یکی از مناسب‌ترین روش‌ها برای برش آلیاژ اینکوئل ۷۱۸ به شمار می‌رود. از جمله پارامترهای بسیار مهم در فرآیند برش کاری، زبری سطح و اندازه شکاف برش می‌باشد. این پارامترها تاکنون در فرآیند برش کاری اینکوئل ۷۱۸ با لیزر به طور گسترده مطالعه نشده‌اند. در این تحقیق، برش کاری آلیاژ اینکوئل ۷۱۸ با اشعه لیزر صورت پذیرفت. سپس اثر پارامترهای برش کاری لیزر شامل سرعت برش، فشار گاز نیتروژن، توان و فاصله کانونی لیزر بر روی زبری سطح و اندازه شکاف برش با استفاده از نتایج حاصل از آزمایشات تجربی و سیستم‌های هوشمندی چون شبکه عصبی مصنوعی مطالعه شد. نتایج به دست آمده حاکی از دقیقیت این مدل ارائه شده در تخمین زبری سطح و اندازه پهنای شکاف برش بود.

کلیدواژگان: اینکوئل ۷۱۸، برش کاری، لیزر، شبکه عصبی مصنوعی

Experimental investigations in order to evaluate the kerf and surface roughness in the laser cutting process of Inconel 718 superalloy and process optimization

Farshid Jafarian^{1*}, Alireza Barghak²

1- Department of Mechanical Engineering, Islamic Azad University Central Tehran Branch, Tehran, Iran

2- Department of Mechanical Engineering, Islamic Azad University Aligudarz Branch, Aligudarz, Iran

* P.O.B. 44600070 Tehran, Iran, Farshid.jafarian@ymail.com

ABSTRACT

Having unique properties such as high melting point and hardness, Inconel 718 superalloy has been found a widespread application in turbines and aerospace industries. Due to these properties, Inconel 718 superalloy cutting with traditional methods is difficult and costly. Therefore, novel cutting methods such as laser cutting have been considered. Geometrical characteristics of the cutting kerf and the surface roughness are important factors in the cutting process. These parameters have not been widely investigated in the laser cutting of Inconel 718. In this study, Inconel 718 superalloy was cut via laser, and the effect of cutting parameters including cutting speed, nitrogen gas pressure, and the power and focal distance of the laser beam, on the cutting kerf width and surface roughness was investigated through experimental investigations and artificial neural network. The results implied the high precision of the model in the estimation of kerf width and surface roughness.

Keywords: Artificial Neural Network, Inconel 718, Laser, Cutting Process

پایه آهن - نیکل هستند که محدوده وسیعی از ترکیب‌ها و خواص را در بر

می‌گیرند. برخی از آلیاژهای این گروه، مانند سوپرآلیاژ اینکوئل ۷۱۸ که دارای فازهای رسوبی است، در گذشته جزو گروه پایه آهن - نیکل به شمار می‌رفتند ولی امروزه در گروه سوپرآلیاژهای پایه نیکل قرار می‌گیرند. سوپرآلیاژ اینکوئل ۷۱۸، یک آلیاژ رسوب سخت‌شونده است که علاوه‌بر آهن و نیکل حاوی مقادیر آلمینیم و تیتانیم در ترکیب این آلیاژ وجود دارد [۴]. سوپرآلیاژ اینکوئل ۷۱۸ با داشتن ویژگی‌های منحصر به فردی همچون دمای ذوب بالا، مقاومت بالا در برابر سایش و خوردگی، عمر بالای خستگی و قابلیت حفظ استحکام در دماهای بالا، کاربرد گسترده‌ای در صنایع هوایی، صنایع نظامی و

۱- مقدمه

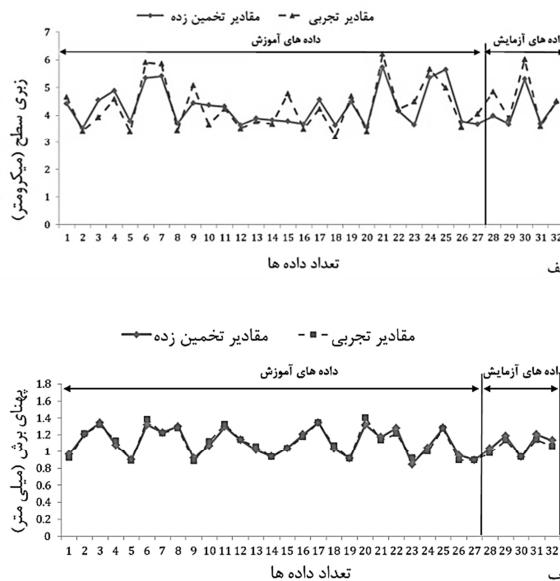
فرآیندهای ساخت و تولید از جمله برش کاری، از اهمیت فراوانی در فعالیتها و عملیات صنعتی برخوردارند [۱]. امروزه با رشد صنعت و نیاز به استفاده از مواد سخت در صنایع مختلف، ضرورت ماشین‌کاری مواد سخت کاری پیش از پیش احساس می‌شود [۲]. سختی بالای قطعه‌کار در فرآیند برش کاری محدودیت‌های زیادی را به دنبال دارد. این امر منجر به کاهش کیفیت سطح و ایجاد انحراف و شکل هندسی نامناسب می‌گردد. از طرف دیگر برش کاری قطعات سخت، هزینه زیادی در بر دارد. تاکنون تلاش‌هایی در خصوص بهبود کیفیت سطح و یکپارچگی شکل هندسی در فرآیند برش کاری مواد سخت صورت پذیرفته است [۳,۴]. آلیاژهای اینکوئل، خانواده‌ای از سوپرآلیاژهای

Please cite this article using:

F. Jafarian, A. Barghak, Experimental investigations in order to evaluate the kerf and surface roughness in the laser cutting process of Inconel 718 superalloy and process optimization, *Modares Mechanical Engineering, Proceedings of the Advanced Machining and Machine Tools Conference*, Vol. 15, No. 13, pp. 68-72, 2015 (in Persian) (فارسی)

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

شکل ۳ مقایسه بین نتایج تجربی و نتایج خروجی از شبکه عصبی. الف. زبری سطح. ب. پهنای برش

در شکل ۳ نیز، مقایسه‌ای بین داده‌های تجربی و داده‌های پیش‌بینی شده شامل داده‌های آموزش و داده‌های آزمایش صورت پذیرفته است. همان‌طور که مشاهده می‌گردد، اختلاف بین مقادیر تجربی و پیش‌بینی شده توسط شبکه عصبی در مجموعه داده‌های آموزش و آزمایش نسبتاً ناجیز می‌باشد که این بیانگر آموزش صحیح و به اندازه‌ی شبکه عصبی می‌باشد.

۴-۱- تخمین میزان پارامترهای خروجی

بعد از ارائه یک مدل پیشگویانه مناسب از فرآیند، با استفاده از شبکه عصبی به بررسی تاثیر پارامترهای برش کاری لیزر بر میزان پارامترهای خروجی در فرآیند برش کاری اینکوئل ۷۱۸ شامل پنهانی برش و زبری سطح پرداخته شد.

۴-۲- تخمین میزان پهنای برش

در ابتدا اثر تغییرات سرعت بر روی پهنای برش در ۴ سطح مختلف از توان لیزر، فشار گاز، و فاصله کانونی بررسی شد.

همان‌گونه که در شکل ۴-الف مشاهده می‌شود در سطوح مختلف توان لیزر، با افزایش سرعت خطی، پهنای برش نیز کاهش یافته و پس از رسیدن به سرعت بینی، با افزایش سرعت، پهنای برش نیز افزایش می‌یابد. در سرعت‌های بالا تاثیر توان نیز بیشتر بوده و هر چقدر توان کمتر باشد، میزان پهنای برش نیز بیشتر خواهد بود. در حالی که در سرعت‌های پایین، توان تاثیر قابل توجهی بر پهنای برش ندارد. این روند در مورد تاثیر فشار گاز نیتروژن نیز به همین منوال دیده می‌شود. (شکل ۴-ب)

پهنای برش با فاصله کانونی نسبت مستقیم داشته و با افزایش فاصله کانونی، افزایش می‌یابد. (شکل ۴-ج)

۴-۳- تخمین زبری سطح

همان‌گونه که در شکل ۵-الف مشاهده می‌گردد، زبری سطح با سرعت برش نسبت معکوس داشته و با افزایش سرعت، به صورت خطی کاهش می‌یابد.

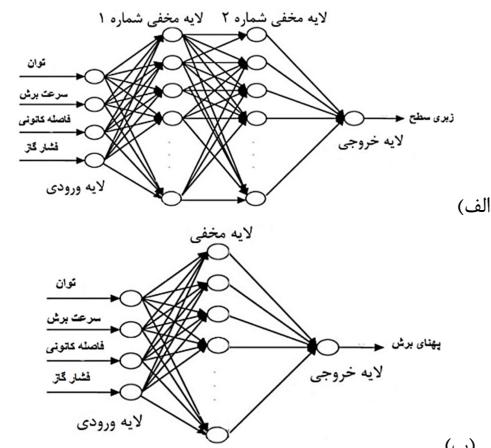
۳- کاربرد سیستم‌های هوشمند

تعیین شرایط مطلوب ماشین‌کاری به وسیله آزمون تجربی، مشکل و پرهزینه است. شبکه‌های عصبی مصنوعی به عنوان یکی از مهمترین مدل‌های پیشگوی گسترده‌ای برای بررسی و برآورده خروجی فرآیند ماشین‌کاری در محدوده پارامترهای ورودی مورد استفاده قرار گرفته است. مدل‌های پیشگوی در صورت آموزش صحیح قادر هستند خروجی‌های فرآیندهای تولیدی را با دقت مناسبی تخمین بزنند، که این امر علاوه بر کاهش هزینه‌های آزمایشات تجربی، منجر به درک جامعه‌تری از فرآیند موردنظر می‌گردد. شبکه‌های عصبی مصنوعی یکی از معروف‌ترین و پرکاربردترین مدل‌های پیشگوی هستند که به طور گسترده‌ای مورد استفاده محققین قرار گرفته اند [۸].

۴- تحلیل نتایج

در این قسمت به منظور تخمین اثر پارامترهای برش کاری مورد بررسی بر کیفیت برش در فرآیند برش کاری اینکوئل ۷۱۸، از شبکه عصبی مصنوعی به عنوان یک مدل پیشگویانه استفاده شد. بدین منظور نرم‌افزار متلب به کار رفته است. در نهایت شبکه‌های عصبی با ساختار دو لایه پنهان شامل ۷ نورون در لایه پنهان اول و ۱۰ نورون در لایه پنهان دوم برای زبری سطح (شکل ۲-الف)، و یک لایه پنهان شامل ۱۲ نورون برای پهنای برش (شکل ۲-ب)، برمبنای کمترین خطای آزمایش^۱ انتخاب شد.

همچنین تابع انتقال تنسیگ^۲، تنسیگ^۳ برای زبری سطح و تابع انتقال لگسیگ، لگسیگ برای پهنای برش انتخاب شد. (جدول ۴)

شکل ۲ ساختار شبکه عصبی مصنوعی

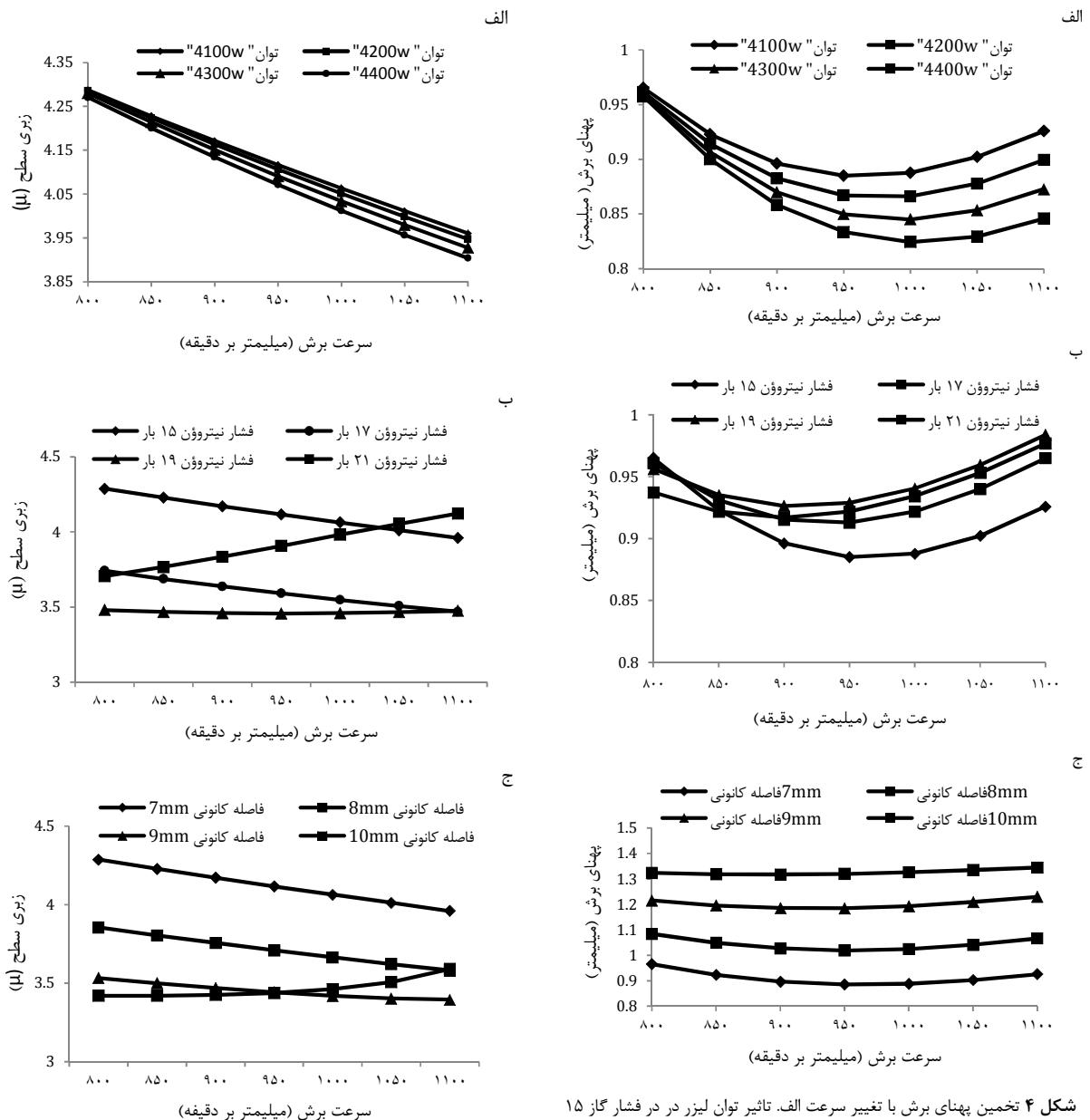
جدول ۴ آموزش شبکه عصبی منتخب توسط الگوریتم زنتیک

	شکاف برش	زبری سطح
۳/۵۴	۰/۱۱, ۲/۶۳, ۴/۱۸ ۴/۹۵, ۴/۸۵	۲/۲۲ ۰/۰۰۷۹ tan-log ۱-۱۲-۴
۶/۱۹	-۳/۱۵, -۱۴/۲۰ ۰/۵۳, -۱/۵۷, ۱۱/۵۱	۵/۸۵ ۰/۰۰۶۹ tan-tan-log ۱-۱۰-۷-۴

1. Testing error

2. Tansig

3. Logsig

شکل ۵ تخمین زبری سطح با تغییر سرعت الف. تاثیر توان لیزر در فشار گاز ۱۵ بار و فاصله کانونی ۷ میلی‌متر ب. تاثیر تاثیر فشار گاز نیتروژن در توان و فاصله کانونی ۷ میلی‌متر ج. تاثیر فاصله کانونی در توان ۴۱۰۰ وات و فشار گاز ۱۵ بار

آزمایش جدید صورت پذیرفته، حاکی از کارآمدی مدل استفاده شده در این تحقیق می‌باشد. لذا روش مذکور برای تخمین خروجی(های) سایر فرآیندهای ماشین کاری نیز توصیه می‌گردد.

۲-۴-۱- بهینه‌سازی تک هدفه

برای رسیدن به کمترین مقدار هر یک از پارامترهای خروجی شامل زبری سطح و پهنای برش، بهینه‌سازی پارامترهای ورودی به طور جداگانه توسط شبکه عصبی مصنوعی آموزش دیده انجام شد (جدول ۵).

1. Single objective optimization

شکل ۴ تخمین پهنای برش با تغییر سرعت الف. تاثیر توان لیزر در فشار گاز ۱۵ بار و فاصله کانونی ۷ میلی‌متر ب. تاثیر تاثیر فشار گاز نیتروژن در توان و فاصله کانونی ۷ میلی‌متر ج. تاثیر فاصله کانونی در توان ۴۱۰۰ وات و فشار گاز ۱۵ بار

توان‌های مختلف لیزر، به ویژه در سرعت‌های پایین، تاثیر چندانی در میزان زبری سطح نداشته‌اند.

با افزایش فشار گاز نیتروژن تا ۱۹ بار، میزان زبری سطح کاهش یافته است. در فشار گاز ۲۱ بار، زبری سطح با سرعت برش نسبت مستقیم پیدا کرده و با افزایش سرعت، افزایش می‌یابد. (شکل ۵- ب)

به طور کلی روند کاهشی زبری سطح با افزایش سرعت، در سطوح مختلف فاصله کانونی نیز دیده می‌شود. همچنین با افزایش فاصله کانونی زبری سطح کاهش می‌یابد. (شکل ۵- ج)

۲-۴- بهینه‌سازی

همخوانی مناسب بین کمترین میزان پیش‌بینی شده توسط شبکه‌ی عصبی و

جدول ۵ بهینه‌سازی تک هدفه برای به دست آوردن کمینه‌ی پارامترهای خروجی به

صورت جداگانه

پارامترهای ورودی						پارامترهای خروجی
فاصله کانونی mm	توان watt	سرعت mm/min	فشار گاز نیتروژن bar	مقدار کمینه		
۷	۴۴۰۰	۱۰۰۶	۱۵	۰/۸۲۴۴	mm	شکاف برش
۸/۴	۴۱۰۰	۱۱۰۰	۱۶/۱۶	۲/۳۶۳		زیری سطح

۵- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در این تحقیق با استفاده از مطالعات تجربی به بررسی کیفیت سطح و پهنای برش در فرآیند برش کاری سوپرآلیاژ اینکوبل ۷۱۸ به وسیله لیزر پرداخته شد. با استفاده از طراحی آزمایش تاگوچی، اثر پارامترهای برش کاری شامل سرعت برش، فشار گاز نیتروژن، توان و فاصله کانونی لیزر مورد مطالعه قرار گرفت. در ادامه نیز با استفاده از شبکه‌ی عصبی مصنوعی به تخمین میزان زیری سطح و پهنای برش پرداخته شد. نتایج به دست آمده حاکی از آن بود که علی‌رغم پیچیدگی بالا، روش به کار گرفته شده از دقت و کارایی بالایی برخوردار می‌باشد و میزان خطای آموزش و آزمایش شبکه پایین گزارش شد. این امر نشان دهنده‌ی آموزش صحیح و به اندازه‌ی شبکه‌ی عصبی است.

۶- مراجع

- [1] L. P. Connor, R. O'Brien, *Welding Handbook: Welding Technology*, Amer Welding Societ, 1987.
- [2] J. P. Davim, *Machining of hard materials*, Springer Science & Business Media, 2011
- [3] F. Klocke, E. Brinksmeier, K. Weinert, Capability profile of hard cutting and grinding processes. *CIRP Annals-Manufacturing Technology*, Vol. 54, No. 2, pp. 22-45, 2005.
- [4] I. Choudhury, M. El-Baradie, Machinability of nickel-base super alloys: a general review. *Journal of Materials Processing Technology*, Vol. 77, No. 1, pp. 278-284, 1998.
- [5] D. Ulutan, T. Ozel, Machining induced surface integrity in titanium and nickel alloys: A review. *International Journal of Machine Tools and Manufacture*, Vol. 51, No. 3, pp. 250-280, 2011.
- [6] H. Ding, Y. C. Shin, Laser-assisted machining of hardened steel parts with surface integrity analysis, *International Journal of Machine Tools & Manufacture*, Vol. 50, pp. 106-114, 2010.
- [7] A. K. Dubey, V. Yadava, Laser beam machining—A review, *International Journal of Machine Tools & Manufacture*, Vol. 48, pp. 609-628, 2008.
- [8] H. Amirabadi, K. Khalili, A. Foorginejad, J. Ashoori, Modeling of abrasive water-jet cutting of glass using artificial neural network and optimization of surface roughness using firefly algorithm, *Modares mechanical engineering*, Vol. 13, No. 8, pp. 123-134, 2013. (in Persian)